

ENFLASYONUN İŞLETME FİNANSAL TABLOLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Ela HİÇYORULMAZ¹ Habib AKDOĞAN²

Makale İlk Gönderim Tarihi / Recieved (First): 02.11.2023

Makale Kabul Tarihi / Accepted: 08.11.2023

Atıf/©: Hıcyorulmaz, E., Akdoğan, H., (2023).). Enflasyonun İşletme Finansal Tabloları Üzerindeki Etkileri. Journal of Management Theory and Practices Research, 4(2), 114 - 128

Özet

İşletmelerin; yöneticileri, ortakları, çalışanları ve yatırımcıları kısaca tüm bilgi kullanıcıları işletme hakkında bilgi sahibi olmak istediklerinde finansal tablolardan yararlanmaktadır. Bu nedenle işletmelerin finansal tabloları gerçeğe uygun bilgi sunmalıdır. Ancak enflasyonun yüksek olması gerçek bilgiye ulaşmada bir engeldir. Yüksek enflasyon nedeniyle finansal tablolarda yer alan veriler gerçek değerleri yansıtmamaktadır. Oluşan bu sorunun ortadan kaldırılması için enflasyon muhasebesinin uygulanması gerekmektedir. Türkiye’de en son 2003 yılı sonunda uygulanan enflasyon muhasebesi 31.12.2023 tarihinde tekrar uygulanacaktır. Uygulama öncesi güncelliğini koruyan bu konunun çeşitli açılardan ele alınmasını amaçlayan bu çalışmada; enflasyon, enflasyon muhasebesi, işletmelerin enflasyon karşısındaki durumu, uluslararası muhasebe standartları ile enflasyon muhasebesinin ilişkisi konularına yer verilmiştir. Ayrıca enflasyon düzeltme işlemlerine yönelik bir uygulama ile konu açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Enflasyon Muhasebesi, Enflasyon Düzeltmesi, 5024 Sayılı Vergi Usul Kanunu

JEL Kodu: M21, E31

EFFECTS OF INFLATION ON BUSINESS FINANCIAL STATEMENTS

Citation/©: Hıcyorulmaz, E., Akdoğan, H., (2023).). Enflasyonun İşletme Finansal Tabloları Üzerindeki Etkileri. Journal of Management Theory and Practices Research, 4(2), 114 - 128

Abstract

All information users such as businesses managers, partners, employees and investors, use financial statements when they want to have information about the business. Therefore, financial statements of businesses must present realistic information. However, high inflation is an obstacle to accessing real information. Due to high inflation, the data in the financial statements do not reflect real values. In order to eliminate high inflation, inflation accounting must be applied. Inflation accounting, which was last applied in Turkey at the end of 2003, will be applied again on 31.12.2023. In this study, which aims to address this issue, which remains up-to-date before implementation, from various perspectives; Inflation, inflation accounting, the situation of businesses against inflation, the relationship between international accounting standards and inflation accounting are included. Additionally, the subject is explained with an application for inflation adjustment transactions.

Keywords: Inflation, Inflation Accounting, Inflation Adjustment, Tax Procedure Law No. 5024.

JEL Classification: M21, E31

1 Doç. Dr. Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, elahıcyorulmaz@hitit.edu.tr, Orcid no: 0000-0001-7442-4138

2 Prof. Dr. Ufuk Üniversitesi, İİBF, habib.akdogan@ufuk.edu.tr, Orcid no: 0000-0002-3639-5310

1. GİRİŞ

İşletmelerin finansal tabloları karar vericiler için önemli bir kaynaktır. Bu kaynakların gerçek verilerden oluşması da alınan kararları doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle enflasyon muhasebesinin uygulanma koşullarının olduğu dönemlerde finansal tabloların düzeltilmesi gerekmektedir. Genel fiyat düzeylerinin artış gösterdiği yüksek enflasyon dönemlerinde düzenlenen finansal tablolardaki bilgiler de doğruluğunu yitirmektedir. Dönemler arasında yapılan karşılaştırmalar anlamsız bir hal almaktadır. Enflasyon muhasebesinin uygulanması ile bu sorunlar ortadan kalkmaktadır. Türkiye’de 2023 yılı sonunda uygulanacak enflasyon muhasebesi ile finansal tablolarda gerçeğe uygun bilgiye ulaşım sağlanmış olacaktır.

Bu çalışmada da enflasyon konusu farklı açılardan ele alınmıştır. Enflasyonun Türkiye ve Dünyadaki durumu, enflasyon muhasebesi, uluslararası muhasebe standartlarında enflasyonun yeri konuları açıklandıktan sonra enflasyon muhasebesi uygulaması bir örnek ile somutlaştırılmıştır.

2. ENFLASYONUN TANIMI, TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ SEYRİ

Enflasyon, bir ekonomide genel fiyat düzeyindeki sürekli artışı ifade eder. Buna fiili enflasyon da denilmektedir. Ancak enflasyondan söz edebilmek için bu artışın süreklilik taşıması gerekir. Sadece bir defalık artışa bakarak enflasyondan söz edilemez. Enflasyon tanımlamasında geçen genel fiyat düzeyi kavramı, çok sayıda mal ve hizmetin ortalama fiyatını ifade eder. Ancak bunun belirlenmesi için bu mal ve hizmetlerin sepetteki ortalamalarına bakılmaktadır. Sepetteki her bir mal ya da hizmetin katsayısı oranında ağırlığı vardır. Sepetteki mal ve hizmetin seçimi ve katsayıların belirlenmesi Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılmaktadır. Buna resmi enflasyon da denilebilir. Bunun dışında ise çeşitli bilimsel çalışmalar ya da İstanbul Ticaret Odası gibi meslek odalarının yaptığı çalışmalar da bulunmaktadır. Çoğunlukla yapılan bu hesaplamalar birbirinden farklı çıkmaktadır. 2023 Nisan ayı sonu itibariyle Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından belirlenen tüketici fiyat endeksi (TÜFE) bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı %43,68 ve 12 aylık ortalamalara göre değişim oranı %67,20 olarak açıklanmıştır. Yurtiçi fiyat indeksinde (Yİ-ÜFE) ise bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı %52,11 ve 12 aylık ortalamalara göre değişim oranı %105,5 olarak açıklanmıştır (TÜİK). İstanbul Ticaret Odası (İTO) 2022 yılı toptan eşya fiyatı indeksini bir önceki yılın aynı ayına göre %81,31, yıllık bazda ücretliler geçinme indeksini ise %92,97 olarak açıklamıştır (İTO). ENA Grup Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) Nisan 2023 döneminde %4,86 ve 12 aylık artış oranı %105,19 olarak açıklamıştır (ENAG ve İTV Haber). Tüm bu farklılıklar sepete dahil edilen mal ve hizmet farklılığı ile katsayı farklılığından kaynaklanmaktadır.

Enflasyonun belirlenmesinde sepete dahil edilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının sürekli arttığı düşünülmemelidir. Bazıları artarken, bazıları ise düşmektedir. Genel ortalaması dikkate alınmaktadır.

Enflasyon oranları ve yıllar içerisindeki değişimi ülkelerin refah durumları hakkında da bilgi vermektedir. Çünkü fiyat istikrarı sağlandıkça refah seviyesi artmaktadır. Yavuz’un (2018) çalışmasına göre enflasyon ile refah seviyesi arasında uzun dönemli bir ilişki bulunmaktadır. Ayrıca enflasyonda yaşanan %1’lik artış refah seviyesini %0,32 azaltmaktadır. Bu nedenle yüksek enflasyonlu ülkelerde yaşam koşulları her yıl daha zor bir hale gelmektedir. Türkiye ve diğer bazı ülkelerdeki son on yıllık enflasyon oranları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Enflasyon Oranları (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Türkiye	7,49	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	11,84	14,60	36,08	64,27
Almanya	1,50	0,91	0,51	0,49	1,51	1,73	1,45	0,51	3,14	5,3
Çin	2,62	1,92	1,44	2,00	1,59	2,07	2,90	2,42	0,98	1,8
İsviçre	-0,04	-0,18	-0,05	0,98	1,79	1,95	1,78	0,50	2,16	3,3
Suudi Arabistan	3,53	2,24	1,21	2,07	-0,84	2,46	-2,09	3,45	3,06	3
Japonya	0,34	2,76	0,80	-0,13	0,48	0,99	0,47	-0,02	-0,23	3
Rusya	6,75	7,82	15,53	7,04	3,68	2,88	4,47	3,38	6,69	13,7
Güney Kore	1,30	1,27	0,71	0,97	1,94	1,48	0,38	0,54	2,50	5,6
İspanya	1,41	-0,15	-0,50	-0,20	1,96	1,68	0,70	-0,32	3,09	9
Kanada	0,94	1,91	1,13	1,43	1,60	2,27	1,95	0,72	3,40	7
Endonezya	6,41	6,39	6,36	3,53	3,81	3,20	3,03	1,92	1,56	6
Brezilya	6,20	6,33	9,03	8,74	3,45	3,66	3,73	3,21	8,30	7,2
ABD	1,46	1,62	0,12	1,26	2,13	2,44	1,81	1,23	4,70	8,3
Hollanda	2,51	0,98	0,60	0,32	1,38	1,70	2,63	1,27	2,68	14,5
Singapur	2,36	1,03	-0,52	-0,53	0,58	0,44	0,57	-0,18	2,30	7,5
Hindistan	10,02	6,67	4,91	4,95	3,33	3,94	3,73	6,62	5,13	7
Fransa	0,86	0,51	0,04	0,18	1,03	1,85	1,11	0,48	1,64	5,6
Meksika	3,81	4,02	2,72	2,82	6,04	4,90	3,64	3,40	5,69	8,7
Avustralya	2,45	2,49	1,51	1,28	1,95	1,91	1,61	0,85	2,86	6,1
Güney Afrika	5,78	6,13	4,54	6,57	5,18	4,52	4,12	3,21	4,61	7,6
İtalya	1,22	0,24	0,04	-0,09	1,23	1,14	0,61	-0,14	1,87	8,9
İngiltere	2,29	1,45	0,37	1,01	2,56	2,29	1,74	0,99	2,52	9,9
Bahreyn	3,30	2,65	1,85	2,79	1,39	2,09	1,01	-2,32	-0,61	3,6
Tayland	2,18	1,90	-0,90	0,19	0,67	1,06	0,71	-0,85	1,23	5,89
Gürcistan	-0,51	3,07	4,00	2,13	6,04	2,62	4,85	5,20	9,57	9,8
Azerbaycan	2,42	1,37	4,03	12,44	12,94	2,27	2,61	2,76	6,65	13,9
Vietnam	6,59	4,08	0,63	2,67	3,52	3,54	2,80	3,22	1,83	4,55

Kaynak: TÜİK, Trading Economics, Macrotrends, TCMB.

Tablo 1’de yer alan veriler incelendiğinde tabloda yer alan ülkeler arasında Türkiye’nin en yüksek enflasyon oranına sahip ülke olduğu görülmektedir.

3. İŞLETMELERİN ENFLASYON KARŞISINDAKİ DURUMU

İşletmelerin yaptığı finansal faaliyetler bilgi kullanıcılarına finansal tablolar aracılığıyla iletilmektedir. Bu finansal tablolar muhasebe sistemine 26.12.1992 tarihinde bir düzenleme getirilmiştir. 21447 Sayılı Resmî Gazete ’de yayımlanarak 1994 yılında yürürlüğe giren bu düzenleme ile (Resmî Gazete, 26.12.1992: 21447);

- Muhasebenin Temel Kavramları,
- Muhasebe Politikalarının Açıklanması,
- Mali Tablolar İlkeleri,
- Mali Tabloların Düzenlenmesi ve Sunulması

- Tekdüzen Hesap Çerçevesi Hesap Planı ve işleyişi ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Bu düzenleme ile işletmelerin faaliyet sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, finansal tablolar aracılığı ile bilgi kullanıcılarına sunulan bilgilerin tutarlı, karşılaştırılabilir, güncel ve gerçek durumu yansıtmalarının sağlanması ve işletmelerde denetimin ve dolayısıyla sağlıklı bilginin oluşturulması amacıyla yapılmıştır (İSMMM). Finansal bilgi kullanıcıları bu şekilde düzenlenmiş finansal tabloları analiz ederek ya da analiz edilmiş sonuçlara bakarak yorumlayıp bir görüşe varabilmektedir.

İşletmelerin finansal durumlarının yeterli olup olmadığını, yakın veya uzak gelecekte risk taşıyıp taşımadığını anlayabilmek için finansal analiz yöntemlerine başvurulabilmektedir. Yapılan çeşitli analizler (Aras, 2013:45);

- İşletmelerin hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını belirlemek,
- Yönetimin verimliliği ile başarısını ölçmek,
- Üretim ve fiyat politikalarını değerlendirmek,
- Faaliyetleri kontrol edebilmek,
- İşletmenin sürekliliğini sağlamak,
- Geleceğe yönelik planlama yaparak başarısızlıkların önüne geçebilmek gibi kazanımlar sağlar.

Ancak bu kazanımlara doğru bir biçimde ulaşabilmek için verilerin güncel ve tutarlı olması gerekmektedir. Çeşitli rasyolar uygulanarak yapılmış nicel çalışmaların niteliği, yüksek enflasyonun yaşandığı dönemlerde tartışmaya konu olabilir.

Diğer yandan işletmeler kısa vadeli yatırımlara yönelmeye başlarlar. Uzun vadeli yatırımlardan kaçınırlar. Bir yandan belirsizlik ortamı, diğer yandan sabit yatırım değerlerinin yüksek olduğu sanayi sektörü için yüksek maliyet oluşturacaktır. Yüksek enflasyonun yaşandığı böyle zamanlarda kısa vadeli yatırımlara yönelmenin yanında, belki de faaliyet alanları ile ilgili yatırım yapmak yerine yüksek getirisi olan çeşitli yatırımlara yönelerek bir portföy oluşturmaya çalışırlar. Bu şekilde esas faaliyet alanlarından kaçınarak diğer alanlara yapılan yatırımların getirisi sonucu gelir tablosunun içeriğinde farklı bilgiler oluşacaktır. Esas faaliyetlerden gelir ve karların yerine faaliyet dışı olarak adlandırabileceğimiz gelir ve karlar ağırlık kazanmaya başlayacaktır. Yine diğer yandan işletmelerin bir numaralı finansal tablosu olarak adlandırabileceğimiz bilançoların yapısı da değişecektir. Bilançoların aktif tarafında yer alan dönen varlık ve duran varlık dengesi bozulacaktır. Enflasyonun olmadığı normal zamanlarda bu oran %30-40 dönen varlık, %70-60 duran varlık şeklinde normal değerlerde kabul edilmektedir. Ancak yüksek enflasyonla birlikte bu yapı da değişmektedir. İşletmelerin hem sabit yatırımlara yönelmek yerine kısa vadeli yatırımlara yönelmesi hem de tarihi maliyetle kaydedilen duran varlıkların değerlerinin cari maliyetten çok uzaklaşması gerçekliği ortadan kaldırmaktadır. Yüksek enflasyon dönemlerinde borçlanma maliyetleri de artmaktadır. İşletmelerin yaşadığı finansman sorunu nedeniyle yüksek faizle borçlanmaya gitmeleri bilançonun pasif tarafını da arttırmaktadır. Bu durum ise işletmelerin finansal yapı oranlarını da etkilemektedir.

Bu ve benzeri durumlar tüm sektörleri etkilemektedir, ancak daha çok üretim sektörünü olumsuz etkilemektedir. Enflasyonun yoğun yaşandığı dönemlerde döviz kurları yükselmekte ve bu durum girdilerin maliyetlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Karapınar ve Gürdal, 2003:8-9). İthalatın ihracata oranına döviz kullanım oranı denilmektedir. Bu oranın yüksek olması bir birim ihracat için

ithalatın arttığını ve ihracatın ithalata bağımlı hale geldiğini göstermektedir (Başkol, 2016:10). Bu oran 2003-2007 yıllarında %46 iken (Yiğittaşçı, 2016:72), günümüzde sanayi sektöründe %60-80 aralığında, tarım sektöründe ise %40-80 aralığındadır (Köksal, 2023).

Bir ülkede enflasyonun olması beraberinde riskler ve belirsizlikler de taşımaktadır. Doğal olarak yüksek enflasyon yüksek risk büyük belirsizlikler demektir. Enflasyonla birlikte yatırımcıların riski kontrol altına alabilme veya etkilerini sınırlayabilme durumu riskin toplamını oluşturur. Bu riskleri sistematik ve sistematik olmayan riskler şeklinde gruplayabilmek mümkündür. Satın alma gücü riski, faiz oranı riski, piyasa riski, politik risk, kur riski gibi sistematik riskler işletme sahiplerinin, yöneticilerin, yatırımcıların kolayca yönetemeyeceği yapısal risklerdir. Bunun yanında finansal risk, iş ve sektör riski, yönetim riski gibi sistematik olmayan riskler ise kısmen yönetilebilen yapısal olmayan risklerdir. Birbirinden bağımsız gibi sınıflandırılmış bulunan bu riskler aslında birbirini tetikleyebilmekte ve kelebek etkisi yaratabilmektedir. Ancak yüksek enflasyon ise yukarıda belirtilen risklerin hepsini tetikleyebilmektedir.

4. ENFLASYON MUHASEBESİ

Ülkemizde zaman zaman yüksek enflasyonun yaşanması nedeniyle enflasyon muhasebesi uygulamasına başvurulmuştur. Yüksek enflasyon işletmelerin finansal tablolarının gerçek değerini bozduğu ve dolayısıyla gerçeği yansıtmaktan çok uzak kaldığı bilinmektedir. Enflasyondan korunmak adına son giren ilk çıkar (LIFO) yöntemi, maliyet bedeli arttırımı, yeniden değerlendirme gibi yasaların izin verdiği çeşitli yöntemlere başvurulmakla birlikte, bu yöntemler finansal tabloların tümü üzerinde gerekli etkiyi sağlayamamaktadır. Bu nedenle enflasyonun finansal tablolar üzerindeki olumsuz etkisinin azaltılması ve vergilemede de enflasyondan kaynaklanan olumsuzlukların giderilmesi amacıyla enflasyon muhasebesi uygulamasına başvurulmuştur.

2000'li yılların öncesinde yaşanan hiper enflasyon nedeniyle vergi usul kanununun 5024 sayılı kanunla değişik mükerrer 298. maddesinin 'a' fıkrasında enflasyon düzeltilmesi konusuna yer verilmiştir. Kanunda finansal tabloların ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanması şeklinde tanımlanmıştır. Bu değişiklikte birlikte enflasyon düzeltilmesi finansal tablolarda yer alan varlıkların Türk Lirası değerinin ait olduğu tarihteki değerine yükseltilmesi öngörülmüştür. İlgili düzenlemede birtakım katsayıların kullanılarak değerlerin güncellenmesi yoluna gidilmiştir. Yasanın içeriğine bakıldığında enflasyon muhasebesinin uygulanabilmesi için belli koşulların gerçekleşmesi gerekmektedir. Yasada iki koşul belirtilmiş ve her iki koşulun ise birlikte varlığı aranmıştır. Yasa hükmünün uygulanabilmesi için, içinde bulunulan yıl dahil olmak üzere üç yılın enflasyon oranlarına bakılması gerekmektedir (Resmî Gazete, 28.02.2004: 25387). Buna göre;

1. İçinde bulunulan dönemde enflasyon oranının %10'dan fazla olması,
2. İçinde bulunulan dönem dahil, son üç hesap dönemindeki enflasyon oranları toplamının %100'den fazla olması halinde enflasyon muhasebesi uygulama koşullarının varlığından söz edilecektir.

2003 yılı hesap dönemi sonunda yukarıdaki koşullar gerçekleştiği için uygulanmış ve o tarihten günümüze kadar koşullar gerçekleşmediği için uygulanmamıştır. Ancak günümüze geldiğimizde bu koşulların varlığı nedeniyle enflasyon muhasebesinin uygulanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Enflasyon muhasebesine ilişkin düzenlemelerde bu koşulların birlikte gerçekleşmemesi durumunda sona ermektedir (Vergi Usul Kanunu, M. Md. 298/A-19). Bu durumda ilk geçici vergi dönemi olan 2005 yılı Mart ayı sonunda; TEFE (Toptan Eşya Fiyatı Endeksi) %8,16 son üç yılın toplam TEFE'si ise %57,87 olmuştur. Bu nedenle 2004 yılında uygulanan enflasyon muhasebesi 2005 yılından itibaren

kaldırılmıştır. 31 Aralık 2021 sonuna geldiğimizde Yİ-ÜFE son 12 ay yüzde 79,89, son üç yıl için yüzde 141,70 artmıştır. Bu durum mali tablolarda bir enflasyon düzeltmesini kaçınılmaz kılmıştır (Çakır, 2022).

Yaşanan bu dönem içerisinde enflasyon muhasebesinin toplumda yanlış anlaşıldığı da görülmüştür. Şöyle ki; enflasyon muhasebesiyle birlikte dönem karının enflasyon oranına karşılık gelen kısmının vergilendirilmeyeceği ve reel kazanç üzerinden vergilendirileceği görüldü. Ayrıca enflasyon muhasebesi uygulamaları ile borçlu işletmeler, muhasebe kayıtları nedeniyle ortaya çıkan kazançları üzerinden enflasyon vergisi ödemek durumunda kaldılar (Hürriyet, 2005). Geline son durumda ise; 2021 yılı sonunda açıklanan enflasyon verileri ile Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen koşulların gerçekleştiği anlaşılmıştır. Bu nedenle enflasyon muhasebesinin uygulanacağı konusuna kesin gözüyle bakılmaktayken, uygulama süresi 31 Aralık 2021 tarihinde biten 7326 sayılı kanun ve süresiz değerlendirme olanağı veren 7338 sayılı kanun hükümlerine göre yeniden değerlendirme yapmak mümkündür (Sezer, 2022). Bu durumda ya enflasyon muhasebesi düzeltmesi ya da yeniden değerlendirme yapma konusu muhasebe meslek mensupları ile iş dünyasının tartışma alanına girmiştir. Ancak iki uygulamanın da yarattığı sonucun aynı olmadığı bilinmektedir.

Koşulların gerçekleşmesi nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili çalışmasını yapmıştır. Ancak uygulama konusunda taraf olan meslek örgütü TÜRMOB (Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir Odalar Birliği) meslek mensuplarının iş yükünün artacağı nedeniyle çok istekli olmamıştır. Yine de Hazine ve Maliye Bakanlığı uygulamaya yön vermek amacıyla tebliğini yayımlamıştır. Enflasyon muhasebesinin koşullarının oluşmuş olmasına rağmen bir yandan Hazine ve Maliye Bakanlığı, diğer yandan ise TÜRMOB farklı çekinceleri nedeniyle ayrı düşünmektedir.

Öncelikle enflasyon muhasebesine alternatif olarak gösterilen yeniden değerlendirme yöntemi aynı şeyler değildir. Enflasyon muhasebesi uygulamaları tüm finansal tabloları ilgilendirirken, yeniden değerlendirme uygulamaları kısmi bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca enflasyon muhasebesinin uygulanmaması halinde, işletmeler yeniden değerlendirme yapmak için 7338 sayılı yasanın hükümlerinden yararlanmak zorunda kalacaklardır. Bu durum da varlıklarda oluşacak değer artışları üzerinden %2 oranında bir vergi ödeyeceklerdir. Ayrıca yeniden değerlendirme uygulaması ile finansal tabloların bir kısmı yeniden değerlemeye tabi tutulurken, diğer kısmı ise yapmamış olacaktır. Bu da mali tabloların karşılaştırılabilir olma özelliğine gölge düşürecektir. Tüm bu tartışmaların arasında enflasyon muhasebesi uygulamaları 13.01.2022 tarihinde TBMM'ye verilen bir kanun teklifiyle 2023 yılına ertelenmiştir.

2023 yılında ise, 29.01.2022 tarihinde yürürlüğe giren 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) Geçici Madde: 33'e göre 31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur." Bu hüküm nedeniyle işletmeler 31.12.2023 tarihli bilançolarında enflasyon düzeltmesi yapacaklardır. 2003 yılından sonra ilk kez tekrar enflasyon düzeltmesi uygulanacaktır (Selimoğlu, 2023).

Finansal tablolarda enflasyondan dolayı oluşan olumsuz etkinin ortadan kaldırılması için enflasyon muhasebesi modelleri geliştirilmiştir. Bu modellerden bazıları; fiyatlar genel seviyesi muhasebesi, ikame maliyeti muhasebesi- cari maliyet muhasebesi ve genel fiyat-ikame maliyeti muhasebesidir (Gökçen, 2023:15).

Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan kollektif, adi komandit ve adi şirketler de dâhil olmak üzere; gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri enflasyon düzeltmesine tabi olacaktır. Tabi olan işletmelerin bilanço kalemlerinden parasal olmayan kalemleri üzerinde düzeltme yapılacaktır.

Bu kalemler; hisse senetleri, stoklar, stoklarla ilgili olarak verilen avanslar, yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri, gelecek döneme ait giderler, bağlı menkul kıymetler, iştirakler, bağlı ortaklıklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar, mal ve hizmetlerle ilgili peşin tahsil edilen avanslar, yıllara yaygın inşaat ve hakediş bedelleri, gelecek döneme ait gelirler, özkaynak kalemleridir. Belirlenecek bir düzeltme katsayısı ile bu tutarlar çarpılarak gerçek değerler belirlenecektir. Bu kalemlerde yapılan düzeltmeler ilgili hesaba kaydedilecektir. Oluşan kar ya da zarar vergiye tabi tutulmadan geçmiş yıl kar/zarar hesaplarına aktarılacaktır. Dolayısıyla 2023 yılında uygulanacak olan enflasyon düzeltme tutarları gelir tablosuna gelecek dönemlerde etki edecektir (Öner, 2023).

Enflasyon düzeltmesi ile oluşan farklılıkların kaydedilmesi gereken hesaplar; 178 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı, 358 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı, 502 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları, 503 Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-), 648 Enflasyon Düzeltmesi Karları, 658 Enflasyon Düzeltmesi Zararları (-), 697 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı, 698 Enflasyon Düzeltme Hesabıdır. Enflasyon düzeltmesi için kullanılacak olan düzeltme katsayısını hesaplamak için üç yöntem kullanılmaktadır. Bunlar, düzeltme katsayısı, dönem ortalama düzeltme katsayısı ve taşıma katsayısıdır. Yöntemlere ait formüller aşağıda yer almaktadır (Gökçen, 2023:40-41, 61-64).

$$\text{Düzeltilme Katsayısı} = \frac{\text{Finansal Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat Endeksi}}{\text{Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Fiyat Endeksi}}$$

Dönem Ort. Düzeltme Katsayısı =

$$\frac{\text{Finansal Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat Endeksi}}{(\text{Fin. Tab. Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat End.} + \text{Bir Önceki Dönem Sonundaki Fiyat End.})/2}$$

$$\text{Taşıma Katsayısı} = \frac{\text{Finansal Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat Endeksi}}{\text{Bir Önceki Dönemin Sonundaki Fiyat Endeksi}}$$

5. ULUSLARARSI MUHASEBE STANDARTLARI VE ENFLASYON

Uluslararası sermayenin entegrasyonu, para ve sermaye piyasalarının küresel ölçekte dağılım göstermesi uluslararası standartlaştırmayı zorunlu hale getirmiştir. Küresel işletmelerin yatırım yapmasını kolaylaştırmak için ortak bir dile ihtiyaç duyulmuştur. Bu ortak dil ise, uluslararası muhasebe ve raporlama standartlarıdır (Akdoğan, 2020:19). Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS), Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS), Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ile zaman içerisinde değişen kayıtlama ve raporlama sistemlerinin yerel ve uluslararası alanda yasa ve uygulamalara paralellik göstermesi için oluşturulmuştur.

Türkiye’de 19.02.1963 tarih ve 205 sayılı kanununun 26. Maddesi ile eklenen geçici 11. Maddesi “yeniden değerlendirme” ile finansal tabloların yüksek enflasyondan korunması amaçlanmıştır. Ayrıca yine aynı amaçla 1996 yılında “son giren ilk çıkar yöntemi (LİFO)” ile stokların değerlendirilmesi yapılabilmektedir. Bu yöntemi uygulamak isteyenler beş yıl boyunca bu yöntemden vazgeçmemektedir (Resmî Gazete).

TMS-29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama standardı 31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak 31.12.2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinde uygulanmaktadır. Bu standart, “geçerli para birimi yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi

olan işletmelerin, konsolide finansal tabloları da dahil olmak üzere, tüm temel finansal tablolarında uygulanır”. Enflasyon oranlarının yüksek olduğu ekonomilerde yerel para birimi ile düzeltme yapılmadan finansal raporların oluşturulması anlamlı ve faydalı değildir. Bu standardın ne zaman uygulanması gerektiğine dair karar ülkelerin aşağıda yer alan özelliklerine göre belirlenmektedir (KGK).

- Nüfusun çoğunluğu servetini parasal olmayan varlıklarda ya da nispeten istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih eder. Elde tutulan yerel para, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürme vb. suretiyle değerlendirilir,
- Nüfusun çoğunluğu parasal tutarları yerel para biriminden değil, nispeten istikrarlı bir döviz cinsinden dikkate alır. Fiyatlar da bu döviz cinsinden belirlenebilir,
- Kredili satış ve satın almalarındaki fiyatlar; süre kısa bile olsa, kredi süresi boyunca satın alma gücünde beklenen zararları karşılayacak şekilde belirlenir,
- Faiz oranları, ücretler ve fiyatlar bir ‘fiyat endeksi’ne bağlıdır,
- Son üç yılın kümülatif enflasyon oranı %100’e yaklaşmakta ya da aşmaktadır.

Yüksek enflasyonlu bir ekonomide olduğu belirlenen işletmelerin finansal tablolarında bazı düzenlemeleri yapması gerekmektedir. Tarihi maliyet ya da cari maliyet yöntemi ile hazırlanan finansal tabloların raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden ifade edilmesi gerekmektedir. TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu standardında da bu bilgi açıkça yer almaktadır. Farklı bir para birimi kullanıldığında ise TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardının 42 (b) ve 43. Paragraflarının uygulanması gerekmektedir. Net kar üzerindeki kazanç ya da kayıp, kar ya da zarara dahil edilerek ayrıca gösterilmelidir (KGK).

6. ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Enflasyon muhasebesi uygulanmasına yönelik bir örnek yer almaktadır.

ABC İşletmesi’nin 31.12.2023 tarihli bilançosu ve ek bilgileri aşağıdaki gibidir.

Kasa	70.000	Banka Kredileri	240.000
Bankalar	90.000	Satıcılar	250.000
Hisse Senetleri	80.000	Borç Senetleri	315.000
Alicılar	65.000	Alınan Avanslar	500.000
Alacak Senetleri	150.000	Sermaye	305.000
Ticari Mallar	60.000	Dönem Net Karı	75.000
Binalar	1.000.000		
Demirbaşlar	350.000		
Birikmiş Amortisman	(180.000)		
Aktif Toplam	1.705.000	Pasif Toplamı	1.705.000

1. İşletme 01.01.2022 tarihinde kurulmuştur.
2. Binalar 01.02.2022 tarihinde satın alınarak %2 oranında normal amortismanına tabi tutulmuştur.
3. 01.03.2022 tarihinde satın alınan demirbaşların ekonomik ömrü 5 yıl, amortisman oranı %20’dir.
4. Hisse Senetleri 01.04.2022 tarihinde 80.000 TL’ye alınmıştır.

5. Alınan avanslar 01.05.2023 tarihinde tahsil edilmiştir.
6. Ticari malların alış tarihleri tam olarak belirlenememiştir.

ÇÖZÜM:

Enflasyon muhasebesi parasal olmayan kalemler üzerinde uygulanacağı için öncelikle parasal ve parasal olmayan kalemler ayrılmıştır.

Parasal Kalemler		Parasal Olmayan Kalemler	
Kasa	70.000	Hisse Senetleri	80.000
Bankalar	90.000	Ticari Mallar	60.000
Banka Kredileri	260.000	Binalar	1.000.000
Alıcılar	65.000	Demirbaşlar	350.000
Satıcılar	250.000	Birikmiş Amortisman	(160.000)
Alacak Senetleri	150.000	Alınan Avanslar	500.000
Borç Senetleri	315.000	Sermaye	305.000

Hisse Senetleri

2022 yılı Nisan ayı Yİ-ÜFE endeksi 1423,27'dir. 2023 yılı Aralık ayı endeksi henüz açıklanmadığı için son açıklanan Eylül ayı endeksi Aralık ayı endeksi olarak kullanılmıştır. Eylül ayı endeksi 2749,98'dir (Hakediş.org, 2023). Diğer kalem düzeltmelerinde de bu şekilde alınmıştır.

$$\text{Düzeltilme katsayısı} = 2749,98 / 1423,27 = 1,932$$

$$\text{Hisse Senetlerinin yeni değeri} = 80.000 \times 1,932 = 154.560$$

Enflasyon Farkı = 154.560 - 80.000 = 74.560 olarak hesaplanır. Muhasebe kaydı ise aşağıdaki gibidir.

31.12.2023	
110 HİSSE SENETLERİ HS.	74.560
110.1. Enflasyon Farkı HS.	
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.	74.560

Ticari Mallar

Ticari malların alış tarihleri ile ilgili belirsiz bir durum olması nedeniyle dönem ortalama düzeltme katsayısı kullanılarak enflasyon farkı hesaplanmıştır. (Bir önceki dönem sonundaki fiyat endeksi 2.700 olarak alınmıştır).

$$\text{Dönem Ort. Düzeltme Katsayısı} = 2.749,98 / ((2.700 + 2.749,98) / 2) = 1,009$$

$$\text{Ticari malların yeni değeri} = 60.000 \times 1,009 = 60.540$$

$$\text{Enflasyon farkı} = 60.540 - 60.000 = 540$$

31.12.2023

153 TİCARİ MALLAR HS.	540	
153.1 Ticari Mallar Enflasyon Farkı HS.		
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.		540

Binalar

2022 yılı Şubat ayı Yİ-ÜFE endeksi 1.210,60'dür. 2023 yılı Aralık ayı endeksi 2.749,98'dir.

Düzeltilme Katsayısı= 2.749,98/1.210,60= 2,271

Binaların yeni değeri= 1.000.000*2,271=2.271.000

Enflasyon farkı= 2.271.000-1.000.000= 1.271.000'dir. Muhasebe kaydı ise aşağıdaki gibidir.

31.12.2023		
252 BİNALAR HS.	1.271.000	
252.1 Binalar Enflasyon Farkı HS.		
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.		1.271.000

Demirbaşlar

2022 yılı Mart ayı Yİ-ÜFE endeksi 1.321,90'dir. 2023 yılı Aralık ayı endeksi 2.749,98'dir.

Düzeltilme Katsayısı= 2.749,98/1.321,90= 2,080

Demirbaşların yeni değeri= 350.000x2,080=728.000

Enflasyon farkı= 728.000-350.000=378.000'dir. Muhasebe kaydı ise aşağıdaki gibidir.

31.12.2023		
255 DEMİRBAŞLAR HS.	378.000	
255.01 Demirbaşlar Enflasyon Farkı HS.		
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.		378.000

Birikmiş Amortismanlar

Öncelikle binalara ve demirbaşlara ait düzeltme öncesi birikmiş amortisman tutarlarının hesaplanması gerekmektedir.

Birikmiş Amortisman (Binalar)=1.000.000 X 0,02 X 2 = 40.000

Birikmiş Amortisman (Demirbaşlar)= 350.000 X 0,20 X 2 = 140.000

Düzeltilme öncesi birikmiş amortisman toplamı = 180.000

Binalara ait birikmiş amortisman düzeltmesi:

Binaların değerindeki artış oranı= $(2.271.000-1.000.000)/1.000.000 = 1,271$

Birikmiş Amortisman yeni değeri= $40.000 \times (1+1,271) = 90.840$

Enflasyon farkı= $90.840-40.000 = 50.840$

Demirbaşlara ait birikmiş amortisman düzeltmesi:

Demirbaşların değerindeki artış oranı= $(728.000-350.000)/350.000 = 1,08$

Birikmiş amortisman yeni değeri= $140.000 \times (1+1,08) = 291.200$

Enflasyon Farkı= $291.200- 140.000 = 151.200$

Toplam Birikmiş Amortisman enflasyon farkı= $50.840+151.200 = 202.040$

31.12.2023

698 ENFLASYON DÜZELTME HS.	202.040	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.		202.040
257.1 Bir. Amortisman Enflasyon Farkı HS.		

Alınan Avanslar

2023 yılı Mayıs ayı Yİ-ÜFE endeksi 2.179,02'dür. 2023 yılı Aralık ayı endeksi 2.749,98'dir.

Düzeltilme Katsayısı= $2.749,98/2.179,02 = 1,262$

Alınan avansların yeni değeri= $500.000 \times 1,262 = 631.000$

Enflasyon farkı= $631.000-500.000=131.000$

31.12.2023

698 ENFLASYON DÜZELTME HS.	131.000	
340 ALINAN AVANSLAR HS.		131.000
340.1 Alınan Avanslar Enflasyon Farkı Hesabı		

Sermaye

2022 yılı Ocak ayı Yİ-ÜFE endeksi 1.129,03'dür. 2023 yılı Aralık ayı endeksi 2.749,98'dir.

Düzeltilme Katsayısı= $2749,98/1.129,03=2,435$

Sermayenin yeni değeri= $305.000 \times 2,435=742.675$

Enflasyon farkı = $742.675-305.000=437.675$ 'dir. Muhasebe kaydı ise aşağıdaki gibidir.

31.12.2023		
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.	437.675	
502 SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARK HS.		437.675

Dönem Net Karı HS.'nın kapatılması

31.12.2023		
590 DÖNEM NET KARI HS.	75.000	
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.		75.000

Parasal olmayan kalemlerin enflasyon farkları 698 Enflasyon Düzeltme Hs.'na kaydedildiği için bu hesabın borcunda toplam 770.715 TL, alacağında 1.799.100 TL bulunmaktadır. Bu hesap 1.028.385 TL alacak bakiyesi verir. Bu tutar 570 Geçmiş Yıllar Karları HS.'na aktarılır ve 698 Enflasyon Düzeltme Hesabı kapatılmış olur.

31.12.2023		
698 ENFLASYON DÜZELTME HS.	1.028.385	
570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HS.		1.028.385

ABC İşletmesi'ne ait düzeltilmiş bilanço bilgileri;

Kasa	70.000	Banka Kredileri	240.000
Bankalar	90.000	Satıcılar	250.000
Hisse Senetleri	154.560	Borç Senetleri	315.000
Alıcılar	65.000	Alınan Avanslar	631.000
Alacak Senetleri	150.000	Sermaye	305.000
Ticari Mallar	60.540	Sermaye Düz. Olumlu Fark	437.675
Binalar	2.271.000	Geçmiş Yıllar Karları	1.028.385
Demirbaşlar	728.000		
Birikmiş Amortisman	(382.040)		
Aktif Toplam	3.227.060	Pasif Toplamı	3.227.060

SONUÇ ve TARTIŞMA

Finansal tablolar işletmelerin finansal yapısını, faaliyetleri sonucunda elde ettiği sonuçları göstermektedir. Elde edilen bu sonuçları işletme paydaşları kullanmaktadır. Ancak enflasyon dönemlerinde paydaşların kullanmış olduğu finansal tablolar gerçeği yansıtmayabilir. Bu nedenle enflasyon düzeltmesi işlemleri uygulanarak gerçek değerlere ulaşılması gerekmektedir. Türkiye’de en son 2003 yılında uygulanan enflasyon düzeltme işlemleri 31.12. 2023 tarihinde de uygulanacaktır. Enflasyon muhasebesine tabi olan işletmeler parasal olamayan kalemleri üzerinde düzeltme yaparak gerçek değerlerini beyan edeceklerdir.

Enflasyon muhasebesi konusunda yapılan çalışmalarda, Kantar vd. (2021) enflasyonun finansal oranlar üzerindeki etkilerini BİST sektöründe uygulama yaparak araştırmışlardır. Gökçen (2004), enflasyonun finansal tablolar analizine etkilerini ele almıştır. Dursun (2010) ve Erdemir (2005) gibi bazı araştırmacılar yüksek lisans tezlerinde enflasyon muhasebesi uygulamalarında ortaya çıkan aksaklıklara değinirken Yurdakul (2005) ve Korun (2005) gibi araştırmacılar ise enflasyonu Türk vergi hukuku açısından ele almıştır. Enflasyon muhasebesinin Türkiye’de en son 2003 yılında uygulanmış olması nedeniyle konu farklı açılardan ele alınmıştır. Yirmi yıl sonra tekrar yöntemin uygulanacak olması nedeniyle uygulamaya yönelik güncel örneklere ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışmada da enflasyon muhasebesi konusu hakkında bilgiler verilerek 31.12.2023 tarihinde yapılması gereken düzeltme kayıtlarına örnekler verilmiştir. Enflasyon muhasebesi konusunda çeşitli bilgi ve uygulamaların yer aldığı bu çalışma ile muhasebe alanına katkı sağlaması beklenmektedir. Gelecek çalışmalarda ise işletmelerin yapmış olduğu kayıtlar incelenerek analizler yapılabilir. Türkiye’de yaşanan yüksek enflasyonun işletmelerin finansal tablolarını nasıl etkilediği ortaya konulabilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, H. (2020). Bölüm 1: Kavramsal Çerçeve ve Finansal Tablolar, BOBİ FRS TFRS/TMS ve MSUGT/VUK Karşılaştırmaları, Siyasal Yayınevi, Ankara.
- Aras, G. (2013). Finansal Analiz (Ünite 3), Finansal Yönetim, Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 2610, Eskişehir.
- Başkol, M. O. (2016). Türkiye İhracatının İthalata Bağımlılığının Dahilde İşleme Rejimi Açısından Analizi, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 12 (2) Yıl 12.
- Çakır, M. Ö. (2022). Şirket Bilançolarına Enflasyon Düzeltmesi Gelecek, 08.05.2023 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/sirket-bilanclarina-enflasyon-duzeltmesi-gelecek/2467927> adresinden alındı.
- Dursun, Ö. (2010). Türkiye’de Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarında Meydana Gelen Aksaklıklar ve Çözüm Önerileri, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- ENAG, 08.05.2023 tarihinde <https://enagrup.org/bulten/nis23.pdf> adresinden alındı.
- Erdemir, N. K. (2005). Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarında Meydana Gelen Aksaklıklar Ve Çözüm Önerileri, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Muhasebe Finansman Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Gökçen, G. (2004). Enflasyonun Mali Tablolar Analizine Etkileri, Mali Çözüm Dergisi, Sayı: 69, 14-25.
- Gökçen, G. (2023). Enflasyon Muhasebesi, Beta Yayınevi, İstanbul, ISBN: 978-625-423-532-0.
- Hakediş.org. (2023). Yİ - ÜFE Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranı, 30.10.2023 tarihinde <https://www.hakedis.org/endeksler/yi-ufe-yurtici-uretici-fiyat-endeksi> adresinden alındı.
- Hürriyet. (2005). 02.11.2022 tarihinde <https://www.hurriyet.com.tr/enflasyon-muhasebesi-kalkti-gibi-320516> adresinden alındı.
- İSMMM, 08.05.2023 tarihinde <https://www.ismmm.org.tr/Mevzuat/1-Seri-No-lu-Muhasebe-Sistemi-Uygulama-Genel-Tebliği-26-12-1992> adresinden alındı.
- İTO, 08.05.2023 tarihinde https://ito.org.tr/documents/istatistik_genel_tablo_dokumanlari/basin_bulteni_aralik_2022.pdf adresinden alındı.
- İTV Haber, <https://www.itvhaber.com/enagrup-nisan-2023-e-tufe-enflasyon-artis-verilerini-acikladi.html>, Erişim Tarihi: 08.05.2023.
- Kantar, M. A. Abar, H.& Öndeş, T. (2021). Enflasyonun İşletmelerin Finansal Oranlarına Etkisi: BİST İmalat Sektöründe Bir Uygulama, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Nisan, 90, 1-18.
- Karapınar, A. & Gürdal, K. (2003). Enflasyon Muhasebesi, TESMER Yayınları, No: 54, Ankara.
- KGK, 10.05.2023 tarihinde [https://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/10438/TFRS-2023-Seti-\(Mavi_Kitap\).pdf](https://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/10438/TFRS-2023-Seti-(Mavi_Kitap).pdf) adresinden alındı.
- Korun, E.O. (2005). Türk Vergi Hukukunda Enflasyon Düzeltmesi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Köksal, A. (2023). Dahilde İşleme Rejimi'nde Döviz Kullanım Oranı, 15.09.2023 tarihinde <https://www.kizilkaya.com.tr/blog/dahilde-isleme-rejimi-nde-doviz-kullanim-orani#:~:text=Dahilde%20i%C5%9Fleme%20izin%20belgesi%20kapsam%C4%B1nda,azami%20%100%20olarak%20tespit%20edilebilir%20adresinden%20alındı.>

Macrotrends, 25.05.2023 tarihinde <https://www.macrotrends.net/countries/JPN/japan/inflation-rate-cpi> adresinden alındı.

Öner, M. (2023). Enflasyon Muhasebesi Yıl Sonu İtibari İle Uygulanıyor, 02.01.2023 tarihinde <https://kpmgvergi.com/blog/enflasyon-muhasebesi-yil-sonu-itibari-ile-uygulaniyor/1268> adresinden alındı.

Resmi Gazete , 28.02.2004 tarih ve 25387 Sayı.

Resmi Gazete, 26.12.1992 tarih ve 21447 Sayı.

Resmi Gazete, 4008 sayılı kanun ile VUK, 274. Maddesi.

Selimoğlu, R. (2023). Enflasyon Muhasebesi Başlıyor! 31.12.2023 Tarihli Bilançolarda Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak, 15.09.2023 tarihinde <http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/receptselimoglu/048/> adresinden alındı.

Sezer, Y. (2022). Beklenen Son Enflasyon Muhasebesi Ertelendi. 08.05.2023 tarihinde <https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/beklenen-son-enflasyon-muhasebesi-ertelendi/646040> adresinden alındı.

TCMB, 08.05.2023 tarihinde <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari> adresinden alındı.

Trading Economics, 25.05.2023 tarihinde <https://tr.tradingeconomics.com> adresinden alındı.

Trading Economics, 08.05.2023 tarihinde <https://tr.tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate> adresinden alındı.

TÜİK, 25.05.2023 tarihinde <https://www.tuik.gov.tr/> adresinden alındı.

TÜİK, 08.05.2023 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=enflasyon-ve-fiyat-106> adresinden alındı.

Vergi Usul Kanunu, Mükerrer Md. 298/A-19.

Yavuz, V. (2018). Enflasyon ve Refah Arasındaki İlişki: Türkiye Üzerine Bir Uygulama (1987-2017), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

Yiğittaşçı, E. (2016). Uluslararası Ticaret, Türkiye Buğday Üretimi, Dış Ticareti ve Dahilde İşleme Rejimi Örnek Çalışması, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Yurdakul, A. (2005). Türk Vergi Hukukunda Enflasyon Düzeltmesi ve Etkinliği, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.